

## Sau Lễ Tạ Ơn

Ngày lễ Tạ Ơn cũng như cuộc đời trôi qua mau chóng. Mới ngày nào lạc bước đến đây mà nay đã gần 40 sống ở phương trời xa lạ, mới ngày nào còn là một cậu học trò trường huyện nay đã trở thành một lão già ngót nghét 90, nhưng dư vị của ngày lễ cũng như những chuyện vui buồn từ ngày xưa, ngày xưa vẫn còn như in trong trí.

Năm nay chúng tôi chia làm 2 nơi để mừng lễ Tạ Ơn: người bạn cuối đời về nhà con gái, còn tôi cũng về nhà con gái nốt. Chúng tôi ăn mừng lễ Tạ Ơn hơi khác một chút vì ngoài món gà Tây do con cái nấu nướng, bà vợ tôi còn nấu một nồi bún bò thật lớn cho đám cháu, vì trước ngày lễ đám cháu nội, cháu ngoại gần 20 chục đứa đã đòi ăn món bún bò mà hương vị và cách nấu khác hẳn với các hàng quán ở đây. Còn đám con trai, con gái dâu, rể đòi ăn thịt heo quay với bánh hỏi mà bà mẹ học được công thức từ Houston với lớp da để từ sáng đến chiều vẫn còn giòn tan. Bí quyết là phết dấm trên da và ướp gia vị rồi để trong tủ lạnh 2 ngày và quay bằng chiếc lò Super Turbo Convection.



Riêng tôi cũng có gà Tây và Prime rib nhưng con gà không phải do đám đàn bà con gái phụ trách mà lại do cậu con rể mới về hưu từ năm ngoái. Con gà nặng trên 21 lbs đã được ngâm trong gia vị Á đông hoà cùng với nước dừa: Coconut soda rồi bỏ trong tủ lạnh 72 tiếng trước khi nướng, cho nên thịt rất thơm ngon và đặc biệt là mềm mại không khô và cũng không nhạt nhẽo dù cho là thịt đùi hay thịt ức, cho nên 2-3 hôm sau ăn lại cũng không thấy ngán.



Có thể nói là gần 40 năm, tôi đã có dịp thưởng thức khá nhiều gà Tây nhưng thấy hương vị sao quá nhạt nhẽo và khô cho nên không bao giờ dám đụng đến miếng thịt lườn gà, ngoại trừ một lần ở Lake Tahoe do một người Mỹ cũng ướp thịt tới 72 tiếng.



Nói tới bữa ăn ê hề tôi tránh lòng nhớ tới cái Tết tản cư năm 1949. Khi đó quân Pháp đã lập đồn bót ở Cao Xá, Phù Cừ, Đền Vương ở Tiên Lữ và Chợ Thi, Ân Thi. Làng tôi là trung tâm điểm của hình tam giác đó và ngôi nhà gạch của cha mẹ tôi đã bị trưng thu làm trại giam những người bị tình nghi là tay sai cho Pháp chỉ vì biết chút ít tiếng Pháp, hay có chiếc quần với đường biên 3 màu xanh trắng đỏ, hoặc vào vùng Tề mua thuốc hay hộp sữa cho con nhỏ. Gia đình tôi phải tản cư sang làng Lợ Túc Ngọc Lập, huyện Thanh Miện, tỉnh Hải Dương vào cuối năm giữa mùa đông rét mướt. Năm đó cha mẹ, vợ chồng và anh em chúng tôi đón Tết trong gian nhà bếp chật hẹp đầy tro than và bữa cơm đầu năm chỉ có chút mắm tôm đầy cát, sạn và mấy con cá trê kho mặn nhỏ bằng ngón tay dành riêng cho đứa con gái đầu lòng của chúng tôi ...

Thôi hãy tạm gác cái quá khứ đầy rẫy đau thương mà hãy đi vào thực tại với hoa lan cho lòng được nhẹ nhàng thanh thản. Mở những bức điện thư ra thấy có khá nhiều tin quan trọng liên quan đến những cây lan đã được đề cập trong bài Mừng lễ Tạ Ôn 2014.

### *Calanthe velutina*

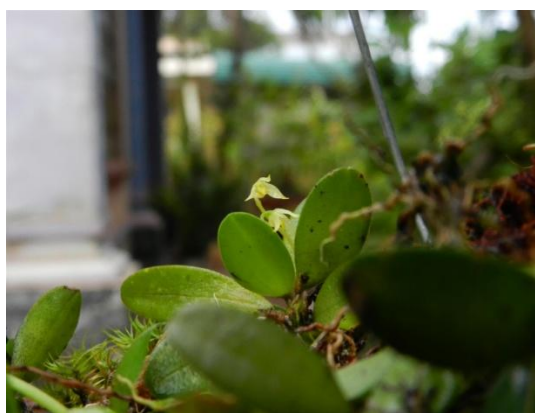
André Schuiteman thú nhận chỉ thấy hình ảnh cây lan này trong cuốn sách *The Genus Calanthe* do Dudley Clayton và Phillip Cribb viết vào năm 2013, với hình ảnh của Leonid Averyanov. Hỏi xin Leonid đã gửi cho tấm ảnh, màu hoa hơi khác nhưng có vẻ giống như nhau. Có một điều là cả 2 khoa học gia không ai xác quyết, mà đều nói là phải có mẫu vật (specimen) đã ướp khô hoặc ngâm trong cồn và các chi tiết mô tả về hoa lá v.v...

Đem vấn đề này hỏi chủ nhân của cây lan, anh Nguyễn Quang Thuyết ở Huế, anh cho biết đang thụ phấn và hy vọng sẽ có hạt để gây giống và sẽ thu thập tài liệu gửi cho chúng tôi để giúp cho việc nghiên cứu sau này.



***Bulbophyllum pauciflorum*** Ames, Philipp. J. Sci. 1912.

Theo Jay Pfahl chủ nhân trang Web *The Internet Orchid Species Photo Encyclopedia* (Orchidspecies) về cây *Bulbophyllum* (Cầu Diệp) mà anh Nguyễn Văn Cảnh nghĩ là cây *Bulbophyllum hymenanthum* thực ra là cây *Bulbophyllum pauciflorum*.



Anh Cảnh mô tả cây lan này như sau: Phong lan, không củ, thân rất ngắn, lá mọc cách nhau 2-3 mm, rộng 1.5-2 cm, dài 3-4 cm, dày, mỏng nước. Hoa 1-2 chiếc màu trắng trong, kích cỡ 0.5-1 cm, cần hoa cao 3-5 cm, nở vào tháng 5-7. Mọc bám trên thân cây đầy rêu tại độ cao 1000 m trở lên trên dãy Chư Yang Sin và các dãy núi cao của tỉnh Lâm Đồng.

Tìm hiểu thêm được biết cây lan này cũng có các đồng danh như sau: *Bulbophyllum crassiusculifolium* Averyanov 1997; *Bulbophyllum riy anum* Fukuy. 1935.

Còn cây *Bulbophyllum hymenanthum* đã được ghi nhận trong mục Lan Rừng VN từ A-Z như sau:

**Đồng danh:** *Phyllorchis hymenantha* (Hook. f.) Kuntze 1891.

**Tên Việt:** Cầu diệp màng (PHH) Long màng (TH).

**Mô tả:** Phong lan rất nhỏ, không có củ lá một chiếc mọc xa 2-3 phân. Cành hoa mảnh mai có 1-2 hoa.

**Nơi mọc:** Ngọc Lĩnh, Kon Tum, Kẽ Bàng, Gia Lai, Đồng Nai.



Ảnh: Orchidfoto

Ảnh: Orchidfoto

Không biết các bạn nghĩ sao, nhưng đối với tôi một cụm lan già bị làn cuồng phong thổi đứt mất gốc rễ, những cây lan này thực là một món quà quý giá vào dịp lễ Tạ Ơn vì 2 cây lan *Bulbophyllum pauciflorum* của anh Nguyễn Văn Cảnh và cây *Phreatia listrophora* mọc tại Hòn Bà, Khánh Hoà do anh Lê Hồng Sơn cho biết đều mọc tại Thái Lan và Mã Lai nhưng chưa từng được ghi nhận có mặt tại VN.



**Ảnh: Lê Hồng Sơn chụp tại Hòn Bà Khánh Hoà ngày 29-11-2014**

Với 2 cây này tổng số các giống lan nguyên thuỷ (species) sẽ lên tới 1159, tuy nhiên trong số này còn nhiều nhầm lẫn vì các tài liệu viện dẫn đã xưa cũ không xác thực và có thể chỉ là đồng danh mà thôi, nhưng chưa ai tìm ra những sai lầm đó.

12-2014